

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Afacerilor Interne împotriva lui Alexandru Dumbrăveanu cu privire la obligarea restituirii sumei achitate cu titlu de pensie,

împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1582/23
PIGD 2-19075163-01-2ra-22112023)*

Argumentele recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare din 1 septembrie 2023).

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. A. Ojoga
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, V. Mihaila, A. Braga

23 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 28 decembrie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Dumbrăveanu, solicitând obligarea acestuia la restituirea sumei achitate cu titlu de pensie.

2. În motivarea acțiunii, Ministerul a menționat că, prin Ordinul MAI nr.206-ef din 29 martie 2013 „Cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu, rezilierea contractului individual de muncă”, raporturile de serviciu ale lui Alexandru Dumbrăveanu în cadrul poliției au fost încetate în temeiul art. 47 alin.(1) lit. f) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 privind activitatea poliției și statutul polițistului, ca urmare a lichidării subdiviziunii în care activa sau a reducerii efectivului de personal.

3. În baza acestei teme, Alexandru Dumbrăveanu a beneficiat de dreptul la pensie în sistemul Ministerului Afacerilor Interne, precum și de plata compensației bănești pentru concediile neutilizate și a indemnizației unice de concediere.

4. Începând cu data de 30 martie 2013, acestuia i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în cuantumul corespunzător unei vechimi totale de 28 de ani și 9 luni.

5. Totodată, la data de 1 iulie 2013, Alexandru Dumbrăveanu a contestat în instanța de judecată Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 206-ef din 29 martie 2013 „Cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu, rezilierea contractului individual de muncă”.

6. Prin Hotărârea din 17 decembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, instanța a admis cererea de chemare în judecată formulată de Alexandru Dumbrăveanu împotriva Ministerului Afacerilor Interne. A dispus repunerea acestuia în termenul de contestare a ordinului de concediere nr. 206-ef din 29 martie 2013 și a admis cererea privind anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului mediu pentru perioada absenței forțate de la muncă, precum și recalcularea vechimii în muncă.

7. Instanța a declarat nul Ordinul MAI nr. 206-ef din 29 martie 2013, emis în contextul lichidării subdiviziunii de poliție sau reducerii efectivului de personal, în ceea ce îl privește pe Alexandru Dumbrăveanu.

8. Totodată, s-a dispus restabilirea lui Alexandru Dumbrăveanu în funcția de locțiitor al comandantului – Șef al Secției acoperire și intervenție din cadrul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” a Inspectoratului General de Poliție al MAI.

9. Instanța a obligat Ministerul Afacerilor Interne să achite în beneficiul lui Alexandru Dumbrăveanu suma de 160.277 lei, reprezentând salariul pentru perioada absenței forțate de la serviciu. De asemenea, a obligat MAI să includă în stagiul de muncă al acestuia perioada de detașare cuprinsă între 5 octombrie 2012 și 5 octombrie 2013, conform Ordinului MAI nr. 341 din 8 octombrie 2012, cu aplicarea coeficientului de majorare de 1,5 și cu recalcularea corespunzătoare a vechimii în muncă.

10. Hotărârea primei instanțe a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 9 iulie 2015 și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 2 decembrie 2015.

11. Ministerul Afacerilor Interne invocă faptul că, potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, pensia se acordă militarilor, respectiv persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, după eliberarea acestora din serviciu.

12. Având în vedere că, pe parcursul soluționării litigiului în instanțele de judecată, pârâtul Alexandru Dumbrăveanu a beneficiat de pensie, la data de 22 iulie 2017 Ministerul Afacerilor Interne i-a transmis o somație, prin care l-a informat cu privire la sistarea plății pensiei ca urmare a anulării Ordinului MAI nr. 206-ef din 29 martie 2013 „Cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu, rezilierea contractului individual de muncă”.

13. Astfel, se reține că, în perioada 30 martie 2013 – 31 decembrie 2016, conform calculelor efectuate de Direcția generală economie și finanțe a Ministerului Afacerilor Interne, lui Alexandru Dumbrăveanu i-a fost achitată, în mod neîntemeiat, pensia în sumă totală de 313.626,98 lei. Întrucât, prin anularea Ordinului MAI nr. 206-ef din 29 martie 2013, Alexandru Dumbrăveanu a fost repus în funcția deținută anterior concedierii, situația sa juridică a revenit la cea anterioară emiterii ordinului de eliberare din funcție.

14. Prin urmare, în temeiul dispozițiilor legale aplicabile și al efectelor actului administrativ anulat, reclamantul – Ministerul Afacerilor Interne – consideră că pârâtul are obligația de a restitui suma de 313.626,98 lei, achitată cu titlu de pensie în perioada menționată.

15. În susținerea cererii, se invocă dispozițiile art. 9 alin. (1) și art. 572 alin.(2) din Codul civil, potrivit cărora obligațiile trebuie executate corespunzător, cu bună-credință, la locul și în termenul stabilit, în conformitate cu legea, cu contractul și cu ordinea publică. În plus, conform art. 602 alin. (1) din același act normativ, în cazul neexecutării obligației, debitorul este ținut să repare prejudiciul cauzat creditorului.

16. În vederea evitării unui litigiu și soluționării pe cale amiabilă a situației, la data de 12 decembrie 2018, în adresa pârâtului a fost expediată somația nr. 44/22-1553, prin care s-a solicitat restituirea benevolă a sumei menționate. Cu toate acestea, până în prezent, suma respectivă nu a fost restituită.

17. În consecință, reclamantul a solicitat instanței de judecată obligarea pârâtului la restituirea în favoarea Ministerului Afacerilor Interne a sumei de 313.626,98 lei, achitată nejustificat cu titlu de pensie pentru perioada 30 martie 2013 – 31 decembrie 2016.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

18. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2022, a fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne împotriva lui Alexandru Dumbrăveanu, având ca obiect obligarea la restituirea sumei achitate cu titlu de pensie.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

19. La data de 26 aprilie 2022, Ministerul Afacerilor Interne a declarat apel prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii înaintate.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

20. Prin decizia din 28 iunie 2023, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 aprilie 2022.

21. În susținerea soluției pronunțate, instanța de apel a reținut că, potrivit prevederilor art. 13 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor, a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și a celor din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, care, la data de 1 iulie 2011, dețineau o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. Ulterior, în fiecare an, vechimea minimă necesară se majorează progresiv până la atingerea pragului de 25 de ani de serviciu.

22. În mod corespunzător, instanța de apel a invocat și prevederile art. 53 din aceeași lege, conform cărora pensiile se achită integral, indiferent dacă pensionarii obțin sau nu venituri din activități remunerate ori alte surse.

23. Instanța de apel a reținut că, potrivit materialelor cauzei, Alexandru Dumbrăveanu deține o vechime în serviciu de 29 de ani, motiv pentru care sunt incidente prevederile art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor, a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de

Carabinieri. În temeiul acestora, la data de 30 martie 2013, i-a fost stabilită o pensie pentru vechime în serviciu în quantum lunar de 6.161,87 lei (f.d. 6).

24. În consecință, instanța de apel a confirmat corectitudinea constatărilor instanței de fond, potrivit cărora, deși Alexandru Dumbrăveanu a fost ulterior restabilit în funcție, acesta întrunește condițiile legale pentru a beneficia de pensie, întrucât are o vechime de 29 de ani în serviciu, iar dreptul său la pensie este consacrat atât prin lege, cât și prin hotărâre judecătorească definitivă.

25. În acest context, instanța de apel a considerat întemeiată soluția instanței de fond privind respingerea acțiunii ca neîntemeiată, reținând că Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova nu a indicat temeiul legal concret în susținerea pretenției privind obligarea pârâtului la restituirea sumei achitate cu titlu de pensie și nu a administrat probe apte să justifice o astfel de pretenție.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

26. La 2 noiembrie 2023, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, solicitând casarea integrală a deciziei și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

ARGUMENTELE RECURSULUI

27. În motivarea recursului, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în esență, a reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

28. Suplimentar, recurentul a remarcat că instanțele au interpretat eronat Legea nr. 1544/1993, ignorând faptul că dreptul la pensie era condiționat de existența unei încetări legale a raportului de serviciu.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Art. 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

30. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

31. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

32. Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- f) recursul este vădit neîntemeiat.”

33. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

34. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, copia deciziei motivate din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 25 septembrie 2023 pentru notificare participanților la proces, prin intermediul poștei electronice (f.d. 156).

35. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă în data de 2 noiembrie 2023⁴ (f.d. 172).

36. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

37. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare

convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

39. Completul de judecată atestă că, în condițiile speței, motivele de casare invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în fața Curții de Apel Chișinău și căroră le-a fost dată apreciere în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

42. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

43. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

45. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder contra Regatului Unit, § 38; Stanev contra Bulgariei (MC), § 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo contra Italiei, § 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services contra Franței, § 45).

46. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten contra Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers contra Suediei, 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

47. În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, ca fiind vădit neîntemeiat.

48. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f) și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Diana Stănilă